Dosarul Nr. 2-842/24; PIGD: 2-20083091-24-2-18072020

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

Dispozitivul pronunţat la 02 decembrie 2024, oraşul *****
Hotărârea integrală întocmită la 27 ianuarie 2025

Judecătoria ***** (sediul central)
Instanţa de judecată compusă din:
Preşedintele de şedinţă, judecătorul: Romina Ţurcan
Grefierul: Anton Platon
Cu participarea:
Reclamantului - *****
Pârâtei – *****
Reprezentantului pârâtei – avocatului Bosîi Ion

examinând în şedinţă de judecată publică cauza civilă după cererea de chemare în judecată înaintată de ***** către ***** cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin contravenţie, -

A C O N S T A T A T :

La data de 22 august 2024, ***** a înregistrat pe rolul instanţei o acţiune civilă împotriva lui ***** cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin contravenţie.

În motivarea acţiunii sale, reclamantul a indicat că, potrivit procesului-verbal cu privire la contravenţie seria MAI04 760870 din 13.02.2020, întocmit de către agentul constatator din cadrul IP Ciocana, Mărgineanu Marieta, s-a stabilit că, în perioada anilor 2018-2020 (o perioadă îndelungată de 2 ani de zile), pârâta *****, în timpul discuţiilor telefonice cu autorul acţiunii, vorbea necenzurat şi adresa cuvinte jignitoare, astfel prin acţiunile sale, jignindu-i demnitatea, acţiunile pârâtei ***** fiind calificate de către agentul constatator în baza art. 69 alin. (1) Cod contravenţional.

Prin decizia agentului constatator din aceeaşi dată, pârâtei ***** i-a fost aplicată o sancţiune contravenţională sub formă de amendă în mărime de 10 unităţi convenţionale ceea ce constituie 500 lei. Nefiind de acord cu procesul-verbal cu privire la contravenţie şi decizia de aplicare a sancţiunii contravenţionale din 13.02.2020, avocatul Osoianu Lilian în interesele pârâtei ***** la data de 03.03.2020, a depus la sediul Inspectoratului de Poliţie Ciocana, mun. Chişinău o contestaţie prin care a solicitat anularea acestora şi încetarea procesului contravenţional.

Prin hotărârea Judecătoriei Chişinău (sediul Ciocana) din 09 februarie 2021, a fost respinsă contestaţia declarată împotriva procesului-verbal cu privire la contravenţie seria MAI04 760870

din 13.02.2020, întocmit de către agentul constatator din cadrul IP Ciocana, Mărgineanu Marieta în baza art. 69 alin.(1) Cod contravenţional si a deciziei de sancţionare.

Nefiind de acord cu hotărârea Judecătoriei Chişinău sed. Ciocana din 09.02.2021, aceasta a fost contestată cu recurs de către avocatul Osoianu Lilian în interesele pârâtei *****, prin care a fost solicitată casarea hotărârii şi remiterea la rejudecare a cauzei în instanţa de fond.

Prin decizia Curţii de Apel Chişinău din 30 septembrie 2021, a fost respinsă contestaţia împotriva hotărârii Judecătoriei Chişinău sed. Ciocana, cu menţinerea acesteia cât şi a procesului-verbal cu privire la contravenţie seria MAI04 760870 din 13.02.2020, întocmit de către agentul constatator din cadrul IP Ciocana, Mărgineanu Marieta prin care pârâta ***** a fost recunoscută vinovată în baza art. 69 alin.(1) Cod contravenţional şi a deciziei de sancţionare.

Susţine reclamantul că, din cauza acţiunilor ilegale ale pârâtei *****, lui i-a fost cauzat prejudiciu moral estimat la suma de 30 000 lei, sumă care o consideră absolut întemeiată şi echitabilă/proporţională suferinţelor, stresului şi impactului asupra sa din cauza abuzurilor emoţionale manifestate prin agresiunile verbale ale pârâtei.

Astfel, descrie că a avut de suferit foarte mult de la acţiunile ilegale ale pârâtei, care l-a agresat o perioadă îndelungată de timp (2 ani de zile în continuu), ceea ce i-a creat un impact emoţional destul de puternic, iar aceste evenimente i-au creat situaţii de frică şi nesiguranţă.

A indicat că, unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echităţii, care exprimă că compensaţia pentru cauzarea prejudiciului moral trebuie să prezinte o justă şi integrală despăgubire.

Prin prisma Convenţiei Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale, acest criteriu presupune necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacţie echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Cuantumul despăgubirilor trebuie să fie stabilit astfel, încât acesta să aibă efect compensatoriu.

Subliniază că, i-au fost cauzate suferiţe morale, astfel a suportat stări de stres, anxietate, umilinţă, neîncredere şi frică de la acţiunile ilegale ale pârâtei, care pe parcursul a 2 ani de zile a acţionat în continuu prin comportamentul său abuziv, agresiv şi violenţă în raport cu el.

În atare ordine de idei, în susţinerea pretenţiilor sale de reparare a prejudiciului moral, invocă că a suferit foarte mult, or acţiunile ilegale ale pârâtei i-au creat un impact emoţional destul de puternic, creându-i situaţii de frică şi nesiguranţă.

Reieşind din cele menţionate supra, reclamantul se consideră îndreptăţit de a pretinde încasarea prejudiciului moral din contul pârâtei având la bază o faptă ilicită comisă de ultima, constatată şi recunoscută prin procesul verbal cu privire la contravenţie nr. MAI760870 din 13.02.2020 fiind respectat principiul general al echităţii şi suma proporţională cu sumele acordate de Curtea Europeană în speţele similare, or încasarea sumei în mărime de 30 000 lei cu titlu de prejudiciu moral o consideră una rezonabilă, proporţională în raport cu criteriile stabilite la caz şi care corespund circumstanţelor cauzei, astfel fiind menţinut echilibrul între daunele efectiv pricinuite şi suma acordată.

În susţinerea de drept a acţiunii sale s-a referit la prevederile art.19 alin.(1) şi (3), art. 1998, 2036, 2037 din Codul civil, cât şi art.45 alin.(1) din Codul contravenţional.

În virtutea argumentelor relatate supra, reclamantul a solicitat să fie dispusă încasarea de la pârâta ***** în beneficiul său a sumei de 30 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, cât şi a cheltuielilor de judecată.

În cadrul şedinţei de judecată, reclamantul ***** a susţinut integral acţiunea sa, pledând pentru admiterea acesteia, potrivit modului formulat. Adiţional partea a menţionat că, pe parcursul a doi ani de zile în adresa lui au fost spuse cuvinte urâte, jignitoare, care i-au afectat sănătatea, provocându-i stres, nervozitate, insomnie. Permanent administra calmante atunci când discuta cu pârâta, care potrivit lui, şi până în prezent îl înjură. A precizat că injuriile i-au fost adresate în prezenţa mai multor persoane, ba chiar şi la telefon când discuta cu pârâta, ultima îl injurie, iar la solicitările sale de a înceta pe motiv că auzeau inclusiv şi alte persoane din jur, pârâta nu reacţiona. În audierile anexate se confirmă faptul că pârâta îl injuria. A detaliat că, faptul injuriilor este dovedit prin procesul-verbal cu privire la contravenţie şi decizia de sancţionare, contrasemnate şi recunoscute chiar de pârâtă. Injuriile şi certurile cu pârâta aveau varii motive, cum ar fi copilul lor comun şi determinarea domiciliului acestuia cu unul dintre părţinţii aflaţi în divorţ, partajul averii, sau altele. A menţionat că în rezultatul acţiunilor prejudiciabile ale pârâtei, dânsul a fost afectat emoţional, psihologic, a avut frică, nervozitate, insomnie, deoarece pârâta îl suna şi seara, îi spunea cuvinte urâte, la care el mai apoi se gândea. Din cauza insomniilor şi a nervozităţii, el era nevoit să cumpere calmante fără prescripţie medicală. A accentuat că injuriile au durat timp de doi ani de zile, din care motiv starea sănătăţii lui a fost afectată, şi aşa cum nervii şi celulele nervoase nu se mai restabilesc, dânsul s-a văzut nevoit să formuleze prezenta acţiune. Careva bonuri de plată, prescripţii medicale de la neurolog, dânsul nu a prezentat şi nici nu poate prezenta, dat fiind faptul că la medic nu s-a adresat, ci doar la farmacie, iar bonurile de plată nu le-a păstrat. A invocat că frecvenţa injuriilor a fost aproximativ de vreo 2-3 ori pe săptămână, timp de 2 ani de zile. A subliniat că, în procesul-verbal cu privire la contravenţie este indicat cu certitudine că perioada din 2018 - 2021 pârâta a fost sancţionată, precizând că injurii au fost mai multe, şi nu doar un caz unic.

În şedinţa de judecată, reprezentantul pârâtei, avocatul Ion Bosîi, a pledat pentru respingerea acţiunii reclamantului ca fiind neîntemeiată. A indicat că, contravenţia reţinută în sarcina lui ***** se referă la un episod concret, şi nu constituie o contravenţie continuă. A detaliat că certurile dintre părţi aveau la bază educarea copilului şi aprecierea domiciliului acestuia cu unul dintre părinţii aflaţi în divorţ. Consideră acţiunea reclamantului ca fiind neîntemeiată, deoarece clienta sa a purtat răspundere pentru încălcările prevăzute de art. 69 Cod contravenţional, iar careva dovezi privind pretinsul prejudiciu moral suferit, reclamantul nu a administrat, mai exact niciun bon de plată, niciun extras medical de consult la medicul neurolog. La polul opus, a notat că clienta sa este cea care a avut de suferit în rezultatul conflictelor avute cu reclamantul, şi nu viceversa. A făcut referire la hotărârea Judecătoriei ***** din 2022, prin care s-a stabilit că reclamantul ***** a luat abuziv copilul şi până în prezent nu-l mai întoarce. A notat că pârâta a acţionat incorect prin faptul că l-a injuriat pe reclamant, însă dumneaei avea o hotărâre judecătorească prin care a fost stabilit divorţul părţilor, dar şi a fost apreciat domiciliul copilului minor cu pârâta, şi nu cu reclamantul. A indicat că clienta sa recunoaşte parţial

vinovăţia în comiterea contravenţiei reţinute în sarcina sa, dar, prejudiciul moral estimat de reclamant la suma de 30 000 lei este unul disproporţional situaţiei. Eventual, potrivit reprezentantului pârâtei, reclamantul ar fi îndreptăţit la o despăgubire simbolică, fără încasarea a careva plăţi, maxim suma de 50 - 100 lei, or, probe care ar dovedi întinderea prejudiciului moral, nu au fost administrate. Suplimentar, reprezentantul pârâtei a accentuat că clienta sa lucrează la două servicii: în cadrul Penitenciarului, cât şi la Serviciul de urgenţă, are doi copii minori la întreţinere, şi că prejudiciu moral are de suferit pârâta de pe urma comportamentului reclamantului, şi nu invers. La fel, a punctat că, contravenţia a fost stabilită la data de 13 februarie 2020, în timp ce reclamantul s-a adresat în instanţa de judecată abia la data de 20 august 2024.

Pârâta ***** în şedinţa de judecată a relatat că, reieşind din circumstanţele cazului, evident că în perioada anilor 2018 - 2020 au fost careva cuvinte injurioase adresate reciproc între ea şi reclamant, dar acestea se determinau în urma discuţiilor dintre ei, având ca motiv imposibilitatea ei de a-şi vedea copiii. La rândul său şi reclamantul era învinuit de neîndeplinirea obligaţiilor părinteşti în temeiul art. 64 Cod contravenţional. A explicat că reclamantul a ameninţat-o că o va acţiona continuu în judecată, dânsa încasează o sumă de doar 1000 lei lunar pentru copilul minor cu titlu de pensie de întreţinere de la reclamant, bani care sunt insuficienţi. A adăugat că nu a pretins niciodată la parte din bunurile imobile ale reclamantului. În ceea ce priveşte nemijlocit cazul de injurie, dânsa a pledat nevinovată, explicând că nu a adresat reclamantului asemenea cuvinte, însă agentul constatator pur şi simplu a venit la ea şi i-a dat să semneze procesul-verbal cu privire la contravenţie la rubrica unde era indicată bifa de către acesta. Astfel, a declarat că este o greşeală de a ei că nu a citit ceea ce a semnat, nu a concretizat, iar ulterior i s-a incriminat o oarecare vinovăţie. A precizat că însuşi reclamantul este cel care o provoacă la conflicte, îi lua copilul, numind-o criminală, îi adresa cuvinte injurioase ei. La procesele de judecată demarate între ei doi, au fost administrate şi probe cu martori de către ea, ultimii confirmând în faţa instanţei de judecată că anume reclamantul era cel care o numea pe ea cu diferite cuvinte indecente. Prezenta acţiune a reclamantului a catalogat-o drept un act de răzbunare, pentru faptul că ultimul nu doreşte să achite pensia de întreţinere copilului minor aflat la pârâtă cu domiciliul. Cât priveşte insomniile, a menţionat că nu dânsa este cauza acestora, ci însuşi vârsta reclamantului condiţionează aceste insomnii. A concretizat că, decizia de sancţionare a sa în baza art. 69 alin. (1) Cod contravenţional a contestat-o în instanţa de fond, care a menţinut-o în vigoare pe motiv că însuşi dânsa a contrasemnat decizia, precum că a recunoscut vinovăţia. Ulterior, la etapa contestării hotărârii cu recurs, dânsa a omis termenul legal de contestare al acesteia, fapt care a şi determinat devenirea definitivă a hotărârii judecătoreşti prin care a fost menţinută fără modificări decizia de sancţionare. În cele din urmă a notat că ea personal este persoana care are de suferit un prejudiciu moral, pe motiv că nu-şi poate vedea copilul, şi nu reclamantul, or copilul este în prezent stabilit cu reclamantul la domiciliu.

Aprecierea instanţei:

*Audiind participanţii la proces, studiind materialele dosarului, instanţa de judecată ajunge la concluzia că cererea de chemare în judecată depusă de ***** cu privire la încasarea*

prejudiciului moral cauzat prin contravenţie şi încasarea cheltuielilor de judecată, urmează a fi admisă parţial, reieşind din următoarele argumente.

Conform prevederilor art. 118 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sânt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

Potrivit art. 121 Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului.

Conform art. 130 alin. (1)-(3) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea cauzei.

Potrivit datelor din dosar, prin procesul-verbal cu privire la contravenţie seria MAI04 760870 din 13.02.2020, întocmit de către agentul constatator din cadrul IP Ciocana, Mărgineanu Marieta, s-a stabilit că, în perioada anilor 2018 - 2020, cet. *****, în timpul discuţiilor telefonice cu fostul soţ ***** vorbeşte necenzurat şi adresează acestuia cuvinte jignitoare, astfel prin acţiunile sale, jignindu-i demnitatea, acţiunile acesteia fiind calificate în baza art. 69 alin. (1) Cod contravenţional, cu aplicarea unei amenzi în mărime de 10 unităţi convenţionale, echivalentul sumei de 500 lei (f.d.21).

Nefiind de acord cu procesul-verbal cu privire la contravenţie sus-numit şi decizia de sancţionare, la data de 03.03.2020, contravenienta ***** le-a contestat în ordinea stabilită de art. 448 Cod contravenţional.

Prin hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediul Ciocana din 09.02.2021 a fost respinsă ca fiind depusă tardiv contestaţia petiţionarei ***** (f.d.16-20).

Prin decizia Colegiului penal al Curţii de Apel Chişinău din 30.09.2021 a fost respins recursul declarat de către avocatul petiţionarei *****, iar hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediul Ciocana din 09.02.2021 a fost menţinută fără modificări (f.d.11-15).

În debut, în contextul invocat de reprezentantul pârâtei precum că reclamantul ***** ar fi omis termenul de prescripţie pentru a adresa acţiunea de recuperare a prejudiciului moral cauzat prin contravenţie, instanţa reţine că decizia de sancţionare adoptată în privinţa lui ***** în baza procesului-verbal cu privire la contravenţie seria MAI04 760870 din 13.02.2020 a rămas definitivă şi executorie abia la data de 30.09.2021, odată cu pronunţarea deciziei instanţei de recurs.

Potrivit art. 2038 alin. (1) Cod civil, dacă legea nu prevede astfel, acţiunea în reparare a prejudiciului se prescrie în termen de 3 ani începând cu momentul în care persoana vătămată a cunoscut sau trebuia să cunoască existenţa prejudiciului şi persoana obligată să-l repare.

Acţiunea pendinte a fost înregistrată de către reclamant pe rolul Judecătoriei ***** la data de 22.08.2024, ultimul încadrându-se în interiorul termenului de 3 ani stabilit de legiuitor pentru formularea unor atare acţiuni. Aşadar, obiecţiile părţii pârâte privind tardivitatea acţiunii reclamantului, sunt nefondate.

Clarificând aspectele indicate mai sus, instanţa de judecată notează că, potrivit art. 166 alin. (1) Cod de procedură civilă, oricine pretinde un drept împotriva unei alte persoane ori are un interes pentru constatarea existenţei sau inexistenţei unui drept trebuie să depună în instanţa competentă o cerere de chemare în judecată.

Conform art. 19 alin. (1), (3) şi (5) Cod civil, în condiţiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial şi nepatrimonial cauzat astfel. Se consideră prejudiciu nepatrimonial (prejudiciu moral) suferinţele fizice şi psihice, precum şi diminuarea calităţii vieţii. Repararea prejudiciului presupune repunerea persoanei lezate în situaţia în care s-ar fi aflat dacă prejudiciul nu se producea.

În acord cu art. 45 Cod contravenţional, (1) Persoana al cărei drept sau interes legitim a fost lezat prin contravenţie îl poate apăra prin acţiune civilă depusă conform legislaţiei procedurale civile. Această persoană are în special dreptul la repararea prejudiciului patrimonial şi a celui nepatrimonial cauzate prin contravenţie. Prezentul alineat se aplică în egală măsură şi în cazul în care, în sensul art.30 alin.(11), se consideră că făptuitorul nu a fost supus răspunderii contravenţionale. (2) Soluţionînd cauza contravenţională, autoritatea competentă este în drept, la cererea victimei, să dispună repararea prejudiciului cauzat prin contravenţie în cazul în care nu există divergenţe asupra întinderii lui.

Potrivit art. 1998 alin. (1) şi (2) Cod civil, (1) Cel care acţionează faţă de altul în mod ilicit, cu vinovăţie este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune. (2) Prejudiciul cauzat prin fapte licite sau fără vinovăţie se repară numai în cazurile expres prevăzute de lege.

Potrivit art. 2036 Cod civil, (1) În cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanţa de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparaţia prejudiciului prin plata de despăgubiri. (2) Prejudiciul moral se repară indiferent de existenţa şi întinderea prejudiciului patrimonial. (3) Reparaţia prejudiciului moral se face şi în lipsa vinovăţiei autorului, faptei ilicite în cazul în care prejudiciul este cauzat prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a arestului preventiv sau a declaraţiei scrise de a nu părăsi localitatea, aplicarea ilegală în calitate de sancţiune administrativă a arestului , muncii neremunerate în folosul comunităţii şi în alte cazuri prevăzute de lege. (4) Dacă legea nu prevede altfel, simpla constatare a încălcării unui drept sau interes recunoscut de lege fără plata de despăgubiri oferă satisfacţie echitabilă persoanei vătămate doar când aceasta corespunde cu

natura dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat şi persoana vătămată astfel va putea obţine o valoare nepatrimonială superioară prejudiciului moral suferit. (5) Dreptul la despăgubire pentru atingerile aduse drepturilor personale nepatrimoniale poate fi cesionat numai în cazul în care a fost stabilit printr-o tranzacţie sau printr-o hotărâre judecătorească definitivă.

Din sensul art. 2037 Cod civil urmează că, (1) Mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanţa de judecată în funcţie de caracterul şi gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăţie a autorului prejudiciului, dacă vinovăţia este o condiţie a răspunderii, şi de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacţie echitabilă persoanei vătămate. (2) Caracterul şi gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanţa de judecată, luând în considerare circumstanţele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităţilor de viaţă familială şi socială, precum şi statutul social al persoanei vătămate. (3) La determinarea despăgubirii, instanţa de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obişnuit în împrejurări similare şi, pe de altă parte, ia în cont particularităţile cazului.

Instanţa învederează că, răspunderea delictuală naşte un raport obligaţional între autorul faptei sau persoanei răspunzătoare şi victimă. Victima este creditorul obligaţiei de a repara prejudiciul iar autorul faptei sau persoana răspunzătoare este debitorul obligaţiei.

Practica CtEDO arată că, instanţele de judecată nu trebuie în niciun caz să tolereze nepedepsirea ingerinţelor în integritatea fizică şi morală a persoanelor (Ceachir v. Republica Moldova, 10 decembrie 2013, § 46). Acest fapt este esenţial pentru menţinerea încrederii publice şi asigurarea adeziunii la preeminenţa dreptului şi pentru prevenirea oricărei aparenţe de toleranţă sau convenienţă privind actele ilegale (Oneryildiz v. Turcia [MC], 30 noiembrie 2004, § 96).

Instanţa relevă că, prin prejudiciu se înţelege rezultatele dăunătoare, de natură patrimonială, consecinţe ale încălcării drepturilor şi intereselor legitime ale unei persoane. Respectiv, prejudiciul este cel mai important element al răspunderii civile, fiind o condiţie esenţială şi necesară a acesteia, de sine stătătoare. Un prejudiciu este cert atunci când existenţa lui este sigură, neîndoielnică şi, totodată, poate fi stabilită întinderea sa în prezent.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a făcut o serie de aprecieri notabile în ceea ce priveşte proba prejudiciului moral, constatând în repetate rânduri că proba faptei ilicite este suficientă, urmând ca prejudiciul şi raportul de cauzalitate să fie prezumate, instanţele urmând să deducă producerea prejudiciului moral din simpla existenţă a faptei ilicite de natură să producă un asemenea prejudiciu şi a împrejurărilor în care a fost săvârşită, soluţia fiind determinată de caracterul subiectiv, intern al prejudiciului moral, proba sa directă fiind practic imposibilă (cauza A. împotriva Norvegiei, nr. 28070/06, 09.04.2009).

Totodată, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit în cauza Tolstoy Miloslovsky c. Regatul Unit, că despăgubirile trebuie să prezinte un raport rezonabil de proporţionalitate cu atingerea adusă având în vedere, totodată, gradul de lezare a valorilor sociale ocrotite, intensitatea şi gravitatea atingerii adusă acestora.

Este important de menţionat că principiul proporţionalităţii trebuie respectat în evaluarea şi compensarea prejudiciului moral.

Concomitent, în jurisprudenţa naţională şi cea a Curţii Europene a Drepturilor Omului (CEDO), s-a statuat că despăgubirile pentru prejudiciul moral trebuie să fie proporţionale cu gravitatea şi amploarea lezării valorilor protejate, fiind de asemenea necesar să se ţină cont de circumstanţele particulare ale cauzei, inclusiv statutul social al victimei, impactul asupra vieţii sale personale şi familiale, precum şi contextul în care fapta prejudiciabilă a fost săvârşită.

Prin urmare, prejudiciul moral nu poate fi prezumat în absenţa unei fapte care lezează valori de natură nepatrimonială. Astfel, instanţa are obligaţia să analizeze în concret existenţa unei legături de cauzalitate între fapta imputată şi prejudiciul invocat, precum şi natura suferinţelor sau atingerilor aduse drepturilor personale ale persoanei lezate, asigurându-se că decizia de compensare este întemeiată pe dovezi şi pe o evaluare judicioasă a circumstanţelor de fapt şi de drept.

De caz, reclamantul ***** s-a limitat doar la invocări de ordin declarativ, descriptiv al spectrului său de emoţii negative ocazionate de comiterea faptei prejudiciabile prevăzute de art. 69 alin. (1) Cod contravenţional (injuria), reţinută în sarcina pârâtei ***** prin procesul-verbal cu privire la contravenţie seria MAI04 760870 din 13.02.2020 şi decizia de sancţionare din aceeaşi dată.

Tot aici însă instanţa ţine cont de faptul că contravenţia constituie o faptă – acţiune sau inacţiune – ilicită, cu un grad de pericol social mai redus decât infracţiunea. Astfel că, în lipsa oricăror alte mijloace de probă care ar confirma suferinţele morale invocate de reclamant *(probe testimoniale, probe materiale - prescripţii medicale, bonuri de plată pentru procurarea medicamentelor/ preparatelor medicamentoase cu efect calmant)*, instanţa apreciază cuantumul prejudiciului moral estimat de reclamant, ca fiind unul nejustificat în parte.

În context, deşi stabilirea cuantumului compensaţiei pentru un prejudiciu nepatrimonial presupune o anumită doză de apreciere subiectivă din partea instanţei, aceasta trebuie să fie fundamentată pe *criterii obiective* şi pe principiile stabilite de legislaţia aplicabilă, astfel cum se regăsesc în prevederile art. 2037 Cod civil.

Aceste criterii, stabilite cu titlu orientativ de legiuitor, includ analiza caracterului şi gravităţii suferinţelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, evaluarea gradului de vinovăţie al autorului prejudiciului, în cazul în care vinovăţia este o condiţie a răspunderii, şi aprecierea măsurii în care compensaţia stabilită poate oferi o satisfacţie echitabilă persoanei vătămate, contribuind astfel la atenuarea efectelor prejudiciului suferit.

Această analiză trebuie să includă elemente precum: locul şi modul de săvârşire a faptei ilicite, eventualele efecte de durată asupra stării psihice sau fizice a persoanei vătămate, comportamentul autorului faptei înainte şi după comiterea acesteia, precum şi reacţia victimei la situaţia creată.

De asemenea, statutul social al persoanei vătămate este un factor relevant, întrucât afectarea onoarei, demnităţii sau reputaţiei poate avea consecinţe mai grave pentru o persoană

care ocupă o poziţie socială importantă sau care desfăşoară activităţi cu un impact public semnificativ.

Totodată, gradul de vinovăţie al autorului prejudiciului este un criteriu central, întrucât intensitatea culpei poate influenţa proporţionalitatea compensaţiei. În cazul în care fapta a fost săvârşită cu intenţie, prejudiciul moral cauzat poate fi mai profund, justificând astfel o compensaţie mai mare.

Transpunând criteriile evocate supra, la speţa deferită judecăţii, instanţa notează că, în ceea ce priveşte CD-ul prezentat de reclamant şi anexat la materialele cauzei pe care se conţin discuţii telefonice dintre părţi, acest mijloc de probă se referă la fondul cauzei contravenţionale privitoare la învinuirea cet. ***** privind comiterea contravenţiei prevăzute de art. 69 alin. (1) Cod contravenţional. Însă, după cum s-a dovedit, procesul-verbal şi decizia de sancţionare vizate - au obţinut autoritatea lucrului judecat. În acest context, instanţa nu mai este în drept să revină asupra circumstanţelor care deja au trecut sub auspiciul *res judicata*, şi deci nu se va expune asupra relevanţei acestui mijloc de probă, în condiţiile în care faptul comiterii contravenţiei de către ***** deja a fost statuat prin act administrativ devenit definitiv şi executoriu.

Or, după cum este arătat în speţă, obiectul prezentului proces judiciar se referă la examinarea chestiunii privind cauzarea prejudiciului prin contravenţie şi întinderii acestuia, şi nu însuşi fondul cauzei contravenţionale deja soluţionate.

Sub o altă latură de analiză, în acord cu principiul contradictorialităţii procesului judiciar civil, instanţa ţine cont şi de alegaţiile părţii pârâte, care a indicat că, conduita prejudiciabilă a pârâtei ***** a fost determinată inclusiv de conduita provocatoare a reclamantului ***** *(părţile fiind foşti soţi, care au mai multe litigii pe marginea aprecierii domiciliului copiilor minori, şi alte chestiuni derivate din relaţiile lor matrimoniale).* Întru probarea acestui argument, partea pârâtă a invocat existenţa hotărârii Judecătoriei *****, sediul ***** din 19.10.2022, prin care a fost încetat procesul contravenţional pornit în privinţa lui ***** în comiterea contravenţiei prevăzute de art. 64 alin. (2) Cod contravenţional, din motiv că *fapta a fost comisă* în împrejurări care atestă prezenţa *cauzei care înlătură caracterul contravenţional al ei* (f.d.36-37).

Nu mai puţin important este şi faptul că, din motive trecute sub tăcere de către reclamant, acesta a ezitat mai bine de 2 ani de zile pentru a revendica compensarea unui prejudiciu moral de la pârâtă, deşi pretinde că a trăit stări şi emoţii intense (insomnii, frică, nesiguranţă, etc.), fapt care impune aprecierea critică a intensităţii trăirilor invocate.

Clarificând şi aceste aspecte sus-notate, instanţa de judecată îşi fortifică convingerea că echivalentul bănesc pretins de reclamant cu titlu de prejudiciu moral, este unul exagerat.

De asemenea, instanţa ţine cont de faptul că la examinarea unor atare litigii, trebuie să examineze în ce măsură compensaţia bănească poate aduce o satisfacţie morală victimei, având în vedere natura ireparabilă a unor prejudicii nepatrimoniale. Scopul compensării nu este doar restabilirea unui echilibru juridic, ci şi oferirea unui sentiment de justiţie şi reabilitare morală.

La fel, în viziunea instanţei de judecată, suma de bani acordată cu titlu de daune morale nu trebuie să devină o sursă de îmbogăţire pentru victimă, însă nici nu poate avea un caracter pur

simbolic, după cum a menţionat reprezentantul părţii pârâte, ci trebuie să reprezinte atât cât este necesar pentru a-i uşura ori compensa, în măsura posibilă, suferinţele pe care le-a îndurat sau eventual mai trebuie să le îndure.

Convenţia Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale statuează în art. 41 necesitatea asigurării unei satisfacţii echitabile în cazul prejudiciilor morale. În acest context, instanţa subliniază că despăgubirile acordate trebuie să fie proporţionale cu daunele efectiv pricinuite şi să răspundă criteriilor de necesitate şi rezonabilitate. Totodată, compensaţiile trebuie să respecte echilibrul dintre suferinţele cauzate şi reparaţia financiară oferită, *pentru a nu deveni o povară disproporţionată pentru pârâtă sau un beneficiu nejustificat pentru reclamant.*

La caz, instanţa constată că prin acţiunile ilicite ale pârâtei, care au constat în utilizarea unui limbaj jignitor, reclamantului i-au fost afectate drepturi fundamentale precum dreptul la linişte, siguranţă personală şi inviolabilitate psihică. Aceste fapte au generat anumite suferinţe psihice evidente pentru reclamant, însă nu în proporţiile invocate pur declarativ de către autorul cererii de chemare în judecată.

Bunăoară, pe lângă gravitatea prejudiciului moral ce trebuie luată în consideraţie pentru stabilirea despăgubirii, trebuie să se analizeze şi un al doilea criteriu, cel al echităţii. Or, dacă gravitatea prejudiciului moral este mare, şi despăgubirea ce trebuie acordată trebuie să fie una substanţială.

Despăgubirea trebuie să fie una justă, raţională, echitabilă, adică în aşa fel stabilită încât să asigure efectiv o compensaţie suficientă, dar nu exagerată, a prejudiciului moral suferit.

Astfel, pentru a asigura un echilibru între gravitatea faptei şi cuantumul compensatoriu, instanţa apreciază că suma de 2000 lei reprezintă o valoare rezonabilă şi echitabilă pentru acoperirea prejudiciului moral cauzat reclamantului *****.

În ceea ce priveşte diferenţa dintre suma solicitată de reclamant şi suma admisă de instanţă, aceasta va fi respinsă ca fiind neîntemeiată, întrucât nu se justifică în raport cu principiile de echitate şi proporţionalitate.

Cheltuielile de judecată.

În conformitate cu art.82 Codul de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a cauzei.

Potrivit art.98 alin. (1) Cod de procedură civilă al R. Moldova, cheltuielile aferente judecării cauzei, suportate de instanţa judecătorească, precum şi taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pârât proporţional părţii admise din acţiune dacă pârâtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată.

Potrivit materialelor dosarului, prin chitanţa de plată nr. 365839822 din 11.09.2024 (f.d.26-27) se confirmă că reclamantul ***** a achitat taxa de timbru în sumă de 200,00 lei.

În conformitate cu art. 94 Cod procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească părţii care a avut câştig de cauză toate cheltuielile de judecată.

Corespunzător, luând în consideraţie pretenţiile admise din acţiune, raportate la art. 98 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanţa conchide de a încasa din contul pârâtei *****, în

beneficiul statului suma de 150,00 lei cu titlu de cheltuieli de judecată sub forma taxei de stat, de a cărei plată, reclamantul a fost scutit.

Concomitent instanţa reţine că, prin HCC nr. 20 din 26.09.2024, MO423-426/10.10.24 art.155; în vigoare 26.09.24, art.84 al.(4) textul „Taxa de timbru nu este susceptibilă de scutire, amânare sau eşalonare, cu excepţiile prevăzute de Legea taxei de stat nr. 213/2023.” şi textul „şi nici nu se compensează din contul părţii care a pierdut procesul” a fost declarat neconstituţional.

Prin aceeaşi HCC nr. 20 din 26.09.2024, Curtea a subliniat la pct. 119 următoarele: *”Curtea reţine că articolele 2 alin. (2) din Legea taxei de stat şi 84 alin. (4) din Codul de procedură civilă interzic compensarea taxei de timbru din contul părţii care a pierdut procesul. Această măsură protejează persoanele care au pierdut un proces judiciar şi care, în lipsa acestor norme, ar fi fost obligate la compensarea cheltuielilor de judecată, în care intră şi taxa de timbru, în baza regulii „cine pierde plăteşte”. Curtea observă că aceste prevederi sunt rigide şi nu le acordă celor care o aplică o discreţie prea mare. În acest sens, Curtea reţine că, fără a ţine cont în mod adecvat de interesele persoanelor care au avut câştig de cauză într-un proces judiciar, normele contestate le privează pe acestea de un „bun”. (...)”.*

Aşadar, de caz instanţa apreciază necesar să dispună încasarea de la ***** în beneficiul lui ***** cheltuielile de judecată în mărime de 200,00 lei (două sute lei, 00 bani), ceea ce constituie taxa de timbru achitată la depunerea acţiunii.

În conformitate cu prevederile art. 90, 98, 236-241 Cod de procedură civilă, instanţa de judecată,-

H O T Ă R Ă Ş T E :

Se admite acţiunea reclamantului parţial.

Se încasează de la ***** în beneficiul lui ***** suma de 2000,00 lei (două mii lei, 00 bani) spre recuperarea prejudiciului moral cauzat prin contravenţie.

În rest acţiunea în vederea reparării prejudiciului moral în sumă mai mare se respinge ca fiind neîntemeiată.

Se încasează de la ***** în beneficiul lui ***** cheltuielile de judecată în mărime de 200,00 lei (două sute lei, 00 bani), ceea ce constituie taxa de timbru achitată la depunerea acţiunii.

Se încasează de la ***** în folosul Statului taxa de stat, de a cărei plată a fost scutit reclamantul la depunerea cererii, proporţional părţii admise din acţiune în sumă de 150,00 lei (una sută cincizeci lei, 00 bani).

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chişinău, prin intermediul Judecătoriei ***** (sediul central), în termen de 30 zile de la data pronunţării dispozitivului hotărârii.

Preşedintele şedinţei,
judecătorul Romina Ţurcan